

Concept per prevegnir a donns d'animals da rapina

Incumbensa dal deputà burgais-democrat Gian Michael (pbd Schons)

DA MARTIN CABALZAR

■ **En in'incumbensa parlamentara pretenda il deputà burgais-democrat Gian Michael (Schons) – sustegnì da 68 consignants – in concept per mesiras preventivas suenter l'immigraziun d'animals da rapina en il Grischun. En medem mument pretenda Michael che chantun e confederaziun mettian a disposiziun ils meds finansials necessaris per realisar questas mesiras preventivas.** Sco quai ch'il deputà *Gian Michael* (pbd Schons) accentuescha en sia incumbensa parlamentara stoppian ins constatar ils ultims onns in augment massiv d'animals da rapina, principalmain da l'urs, dal luf e dal luf-tscherver. «Entant ch'il luf-tscherver na chaschuna naginas difficultads mettan l'urs ed il luf ils elevaturs d'animals da niz, las vischnancas, las autoritads da chatscha e la populaziun pertutgada avant gronds problems», constatescha Gian Michael.

Problems per l'agricultura

Gist la preschientscha d'in trop da lufs al Calanda saja cunzunt per l'agricultura ina gronda sfida. Nagin sappia co il trop vegnia a sa cuntener la stad proxima. Experts sortan da la probabilitad che sper muvel manidel na sajan era vadels e vtagas-mamma betg protegids d'attatgas dals lufs. Il medem valia era per l'urs, sco quai ch'il cumportament da l'urs che ha stuì vegnir sajettà en il Puschlav, ha documentà. En connex cun l'urs M13 hajan ins pudì experimentar cun tge problems che l'agricultura stoppia quintar tar ulteriuras invasiuns d'urs che sajan fitg probablas. «Il niz tradiziunal ed usità

Il deputà burgais-democrat Gian Michael (Schons) s'occupa da la finanziaziun da las mesiras da protecziun cunter donns d'animals da rapina en il Grischun. FOTO Q. ITEM

da pastgiras ed alps è periclità u mo pussaivel cun grondas investiziuns persunalas e finansialas», scriva Gian Michael.

Efficienza da la protecziun actuala da muntaneras è dispitaivla

Suenter plirs onns d'esperienza cun la protecziun vegn sia efficienza en il mument tuttina messa en dumonda. Stgarps d'animals da niz n'han betg pudì vegnir impedids totalmain. Attatgas da chauns da protecziun sin viandants sajan indizis concrets che laschian presumar ch'i dettia

anc mancanzas tar l'elevaziun e la dressura da tals chauns da protecziun. Tenor Michael po mo ina clera structuraziun da la protecziun e prevenziun prevegnir a regress ed a donns restants. «I fa senn da realisar la protecziun da las muntaneras independentmain dal concept 'luf' per che l'agricultura possia instradar ad ura las adattaziuns pussaivlas», punctuescha Gian Michael. Senza in proceder bain planisà, coordinà e concentrà saja i da quintar che las mesiras pridas en mira n'hajan betg l'effect giavischè.

Consequenzas per las vischnancas

Era per las vischnancas haja la preschientscha d'animals da rapina consequenzas finansialas e logisticas. Entant che la populaziun saja vegnida intimada fin qua per exempel da compostar sajan las rimnadas da compost daventadas per las bestgas da rapina ed auters animals selvadis en las regiuns pertutgadas ina invitaziun attractiva per sa proviantar. Per quest motiv stoppia l'entir concept da dismessa da rument e mangiativas vegnir rponderà ed adattà. Plinavant stoppia la

populaziun vegnir infurmada a moda preventiva e coordinada davart la convivenza cun animals da rapina.

Cun il sustegn dals directamain pertutgads saja igl urgentamain necessari d'instradar mesiras da prevenziun. Parallel cun las mesiras da la protecziun da la muntanera basegnia i dentant era mesiras da prevenziun tar l'agricultura ed en las vischnancas. «Ils custs supplementars resultants ston vegnir surpigliads dal maun publico», pretenda Gian Michael.

Pretensiuns finansialas

Tenor Gian Michael e consignants duai la regenza vegnir incaricada d'elaborar in concept da protecziun da las muntaneras per il chantun Grischun. Quel duai cumpigliar tant ina planisaziun preventiva da la protecziun da las muntaneras cun ina analisa da las regiuns pertutgadas e cun fixar las strategias da protecziun pussaivlas. In monitoring duai garantir la controlla e l'accompagnament dals manaschis cun chauns da protecziun. Stgarps d'animals da niz e lur ambient duain vegnir analisads examinond mesiras da prevenziun correspudentas.

Il concept da mesiras da prevenziun en l'agricultura e per las vischnancas duai vegnir elavurà per l'entir chantun. La finanziaziun da las mesiras stipuladas en il concept, las mesiras da prevenziun ed ils custs supplementars da tut ils pertutgads duain vegnir surpigliads dal maun public. Plinavant saja da pretender cun insistenza che la confederaziun augmentia ils meds finansials a favur da la protecziun e prevenziun d'animals da rapina. Sche la Svizra veglia tals animals stoppia ella era contribuir dapli a la finanziaziun.